

Vragen en antwoorden over meertalig opvoeden

Voor meertalige ouders en kinderen
Voor logopedisten
Voor leerkrachten

Celien Dieleman

naar aanleiding van het Postgraduaat
meertaligheid
(2021-2022)

INCLUSIE IN-ZICHT

DOOR
STUDENTEN
VAN

THOMAS
MORE

Colofon

© Sig vzw - 2024

Alle rechten voorbehouden

Sig vzw, Pachthofstraat 1, 9308 Gijzegem (Aalst)

tel. +32 (0)53 38 28 18 - fax +32 (0)53 38 28 19

info@sig-net.be - www.sig-net.be

Sig vzw is partnerorganisatie van de InclusieAmbassade vzw.

D/2024/7746/03

Niets uit deze uitgave mag worden gekopieerd zonder voorafgaande toestemming van de uitgever.

Concept en tekst: Celien Dieleman

Tot stand gekomen n.a.v. het postgraduaat Meertaligheid, Thomas More

Hogeschool

Afbeeldingen: Canva.com

Beste ouder,

Jouw kind is meertalig en leert
dus meer dan 1 taal begrijpen en spreken.

Jouw kind is niet alleen!
Veel kinderen groeien meertalig op.
Soms kan meertalig opgroeien zorgen voor
uitdagingen en moeilijkheden.

Je hebt vragen.
Je twijfelt.
Je wilt jouw kind helpen.

Wij helpen je graag op weg!
Je vindt verschillende vragen en antwoorden
om jou en je kind te helpen.

Zo kan jij vol zelfvertrouwen meertalig opvoeden!

Beste logopedist, Beste leerkracht,

Sommige kinderen die jij begeleidt zijn meertalig en leren dus meer dan 1 taal begrijpen en spreken.

Soms kan meertalig opgroeien zorgen voor uitdagingen en moeilijkheden bij zowel het kind als de (anderstalige) ouders.

Ze hebben vragen.

Ze twijfelen.

Jij kan hen op weg helpen!

Je vindt verschillende vragen, antwoorden en adviezen over meertaligheid.

Selecteer de kaarten die van toepassing zijn op het gezin dat je wilt begeleiden. Zo kan jij vol vertrouwen adviezen verstrekken over meertalig opvoeden!

Wat is meertaligheid?

Jouw kind leert meer dan 1 taal spreken

**vanaf de geboorte =
thuis taal
(1 of meerdere)**

**op latere leeftijd
(op school, in de
crèche,...)**

Wist je dat:

Ongeveer 29% van de moeders in Vlaanderen thuis een andere taal dan Nederlands spreekt met de kinderen?

Elk kind opgroeit in een andere situatie?

(Verschillende talen, contact met talen op een andere leeftijd, andere culturen,...)

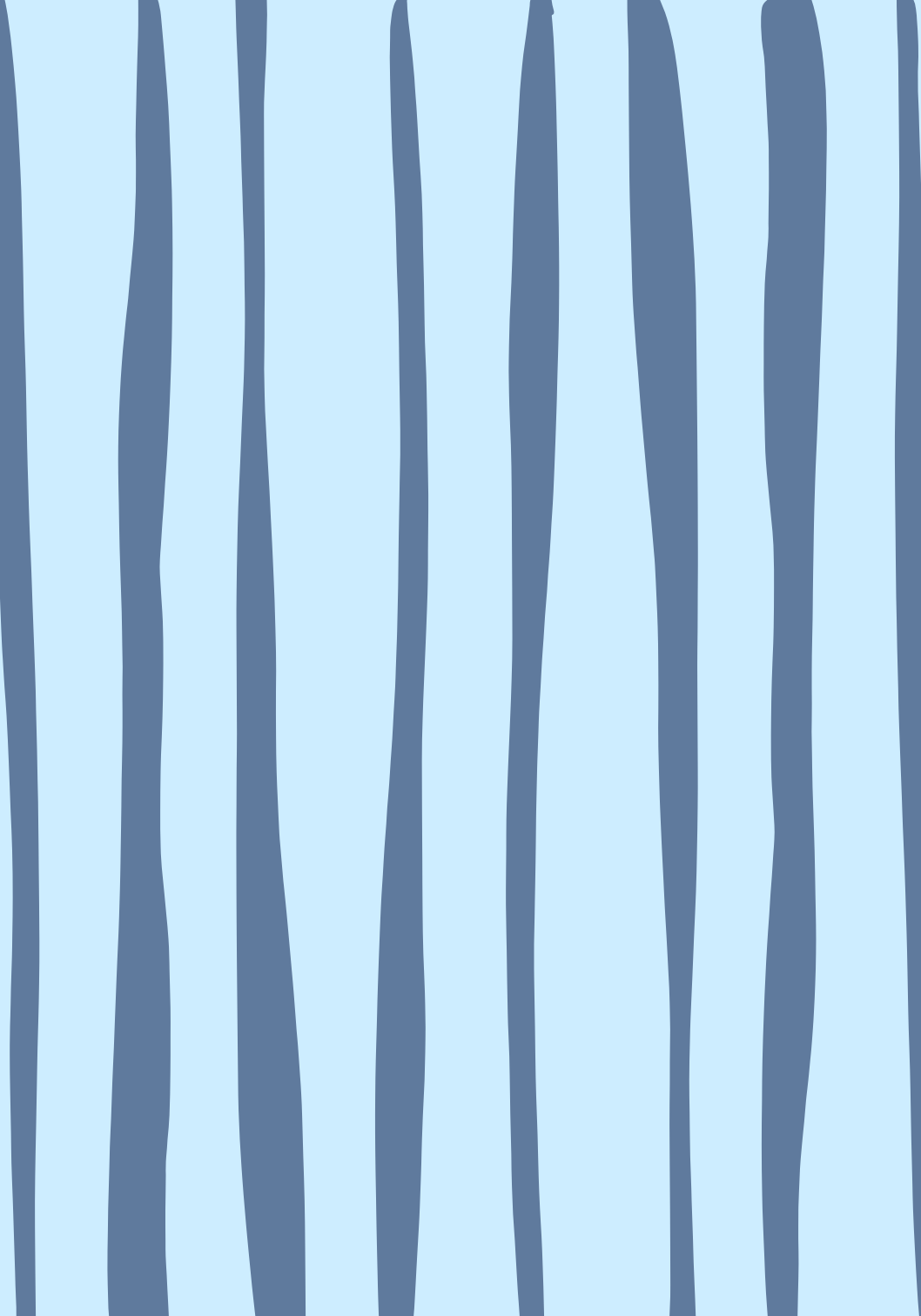
Een positieve attitude over meertaligheid belangrijk is voor jouw kind?

Meertaligheid in jouw familie kan voor vragen zorgen.

Correcte informatie is belangrijk.

Kijk verder om vragen en antwoorden te vinden.

Vraag 1

Wij spreken thuis meerdere talen gemengd. Is dit gevaarlijk voor de taalontwikkeling van mijn kind?

Nee

Spreek je thuis meer dan 1 taal?

Dat komt voor in veel gezinnen!

Kinderen kunnen makkelijk meerdere talen leren.

Jouw kind zal dan ook meerdere talen leren **spreken en begrijpen**.

Jouw kind leert misschien niet elke taal even goed

spreken en begrijpen. Dat kan.

Jij hebt hierbij een belangrijke rol.

Het is belangrijk dat je de talen thuis **goed** aanbiedt:

Spreek de taal die jij het beste kent **veel** met je kind

Spreek de taal die jij het beste kent **juist** met je kind

Vraag 1

Wij spreken thuis meerdere talen gemengd. Is dit gevaarlijk voor de taalontwikkeling van mijn kind?

Nee

Spreken jullie thuis verschillende talen door elkaar?

Dit komt vaak voor bij meertalige gezinnen,
maar:

Zorg ervoor dat jouw kind de talen ook goed apart leert spreken.

Zo leert jouw kind de talen ook beter scheiden van elkaar.

Tips:

Spreek tijdens een gesprek met je kind altijd in dezelfde taal.

Wissel de talen niet in 1 gesprek.

Gebruik de andere taal in het volgende gesprek.

Vraag 2

Wij spreken thuis geen Nederlands. Gaat mijn kind problemen krijgen op school?

Nee

Jouw kind leert elke dag Nederlands op school maar dit alleen is niet voldoende om die taal goed te leren.

Zo help jij jouw kind:

Zoek een **hobby of activiteit** na school (sporten, jeugdbeweging, kamp,...).

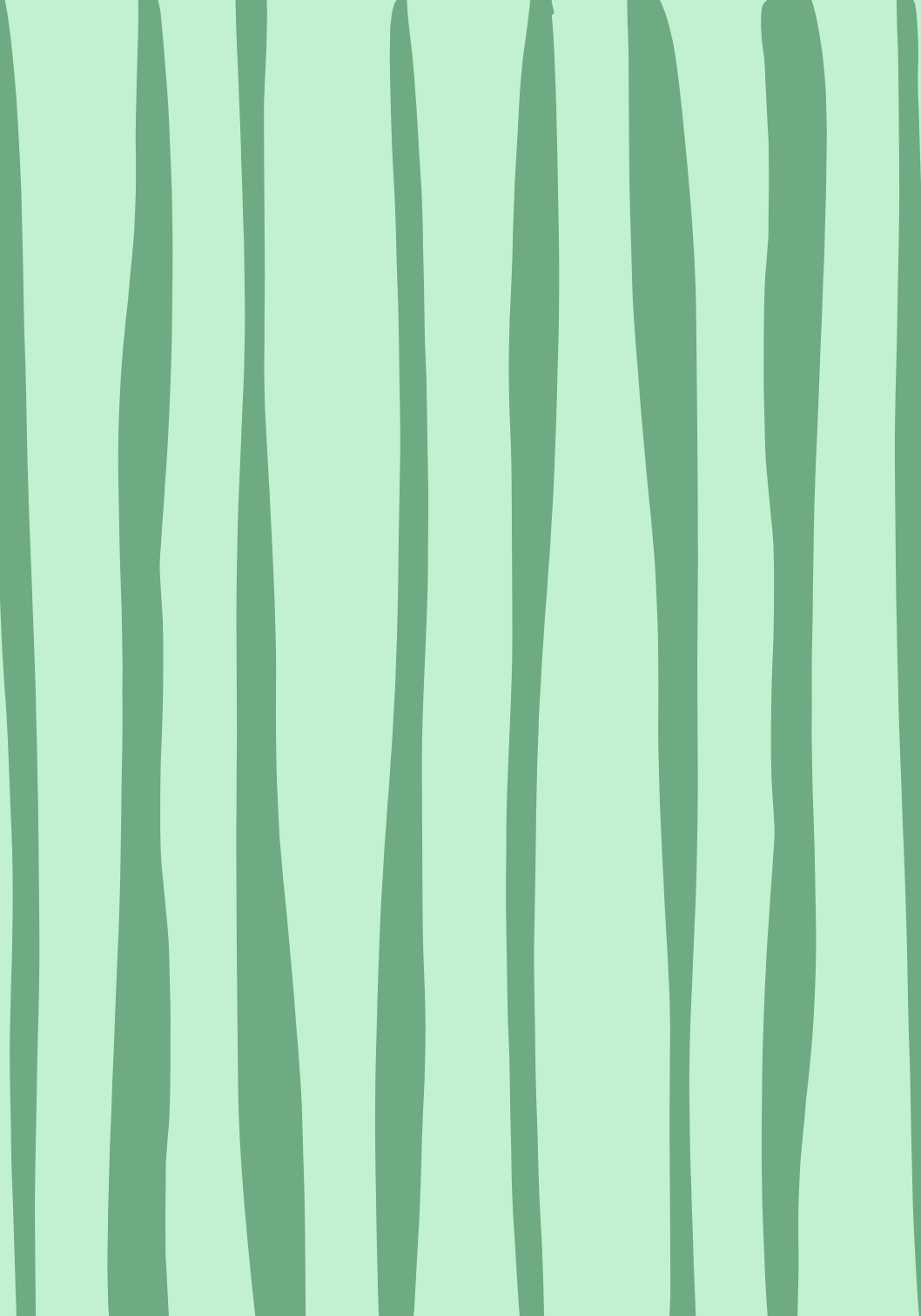
Ga samen naar de **bibliotheek**.

Kijk samen naar Nederlandstalige **televisie**.

Dan heeft jouw kind niet alleen op school contact met Nederlands.

Vergeet niet: jullie **moedertaal** blijft ook belangrijk!

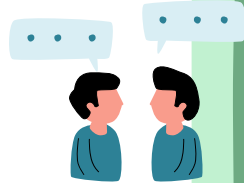

Vraag 3

Mijn kind maakt fouten bij het spreken. Moeten wij naar een logopedist gaan?

Kinderen leren talen in verschillende fases. Normaal leert jouw kind op elke leeftijd nieuwe taalvaardigheden

MAAR

sommige kinderen hebben moeite met het leren spreken of begrijpen van taal.

Dit is een **taalontwikkelingsstoornis**.

Er zijn dan problemen met de ontwikkeling van de **moedertaal EN het Nederlands**.

Op de achterkant staan signalen om een taalontwikkelingsstoornis te herkennen.

Ben je bezorgd? Bespreek dit met de school van jouw kind.

Die kan helpen om de juiste hulp te zoeken.

Vraag 3

Mijn kind maakt fouten bij het spreken. Moeten wij naar een logopedist gaan?

Signalen voor een taalontwikkelingsstoornis

Leeftijd 0 tot 12 maanden

Kind maakt weinig geluiden (weinig brabbelen)

Kind gebruikt weinig variatie in klanken, gebruikt weinig intonatie en melodie

Leeftijd 12 maanden tot 2,5 jaar

Kind combineert geen 2 woorden met elkaar

Kind imiteert weinig woorden en zinnen

Kind speelt vaak in stilte

Leeftijd 3 jaar tot 4 jaar

Kind maakt geen korte zinnen, vertelt geen verhaaltjes

Kind is de helft van de tijd moeilijk te begrijpen

4 jaar en ouder

Kind kan moeilijk verhalen vertellen

Kind vindt moeilijk de juiste woorden

Kind spreekt veel woorden verkeerd uit

Gebaseerd op: Model Gereviseerde Minimum Spreeknormen (G-MS)

Vraag 4

Mijn kind mengt talen met elkaar bij het spreken.
Heeft mijn kind een taalontwikkelingsstoornis?

Nee

Kinderen die een nieuwe taal beginnen leren, maken **fouten** of **mengen** woorden uit de verschillende talen.

Dit komt voor bij meertalige kinderen, maar ook kinderen die 1 taal leren maken fouten.

Hoe meer contact met een nieuwe taal, hoe makkelijker een kind de taal leert.

Bij een **taalontwikkelingsstoornis** zijn er **problemen in elke taal** die een kind leert.

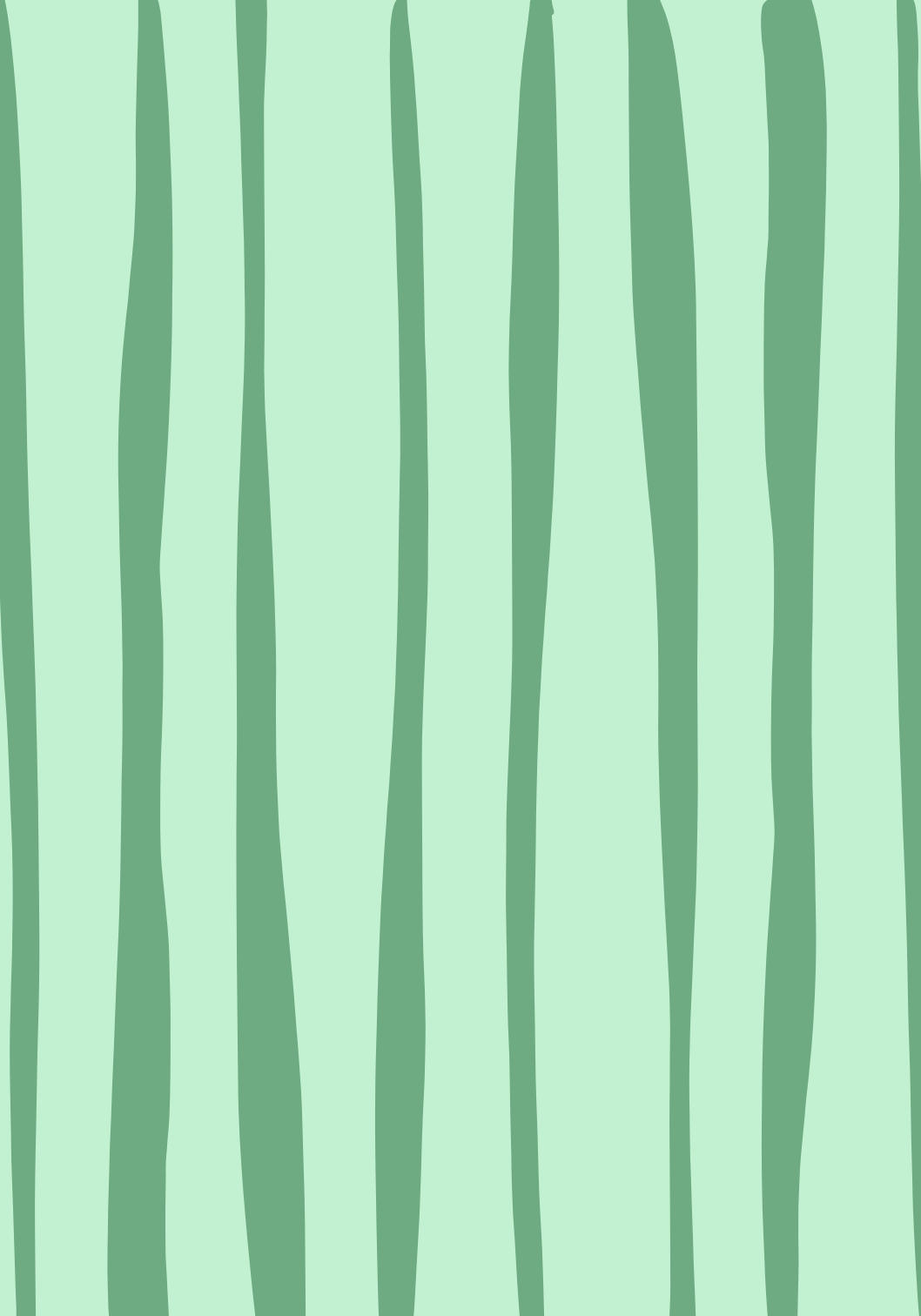
Meertalig opgroeien veroorzaakt geen taalstoornis

Ben je bezorgd?

Wacht niet te lang om er met anderen over te spreken.

Vraag raad aan de school van je kind.

Vraag 5

Moet ik thuis stoppen met het spreken van onze moedertaal om mijn kind te helpen?

Nee

Spreek thuis de **taal die je het beste kent**.

Het is belangrijk dat jouw kind de moedertaal goed leert spreken. Dit is een goede basis voor andere talen.

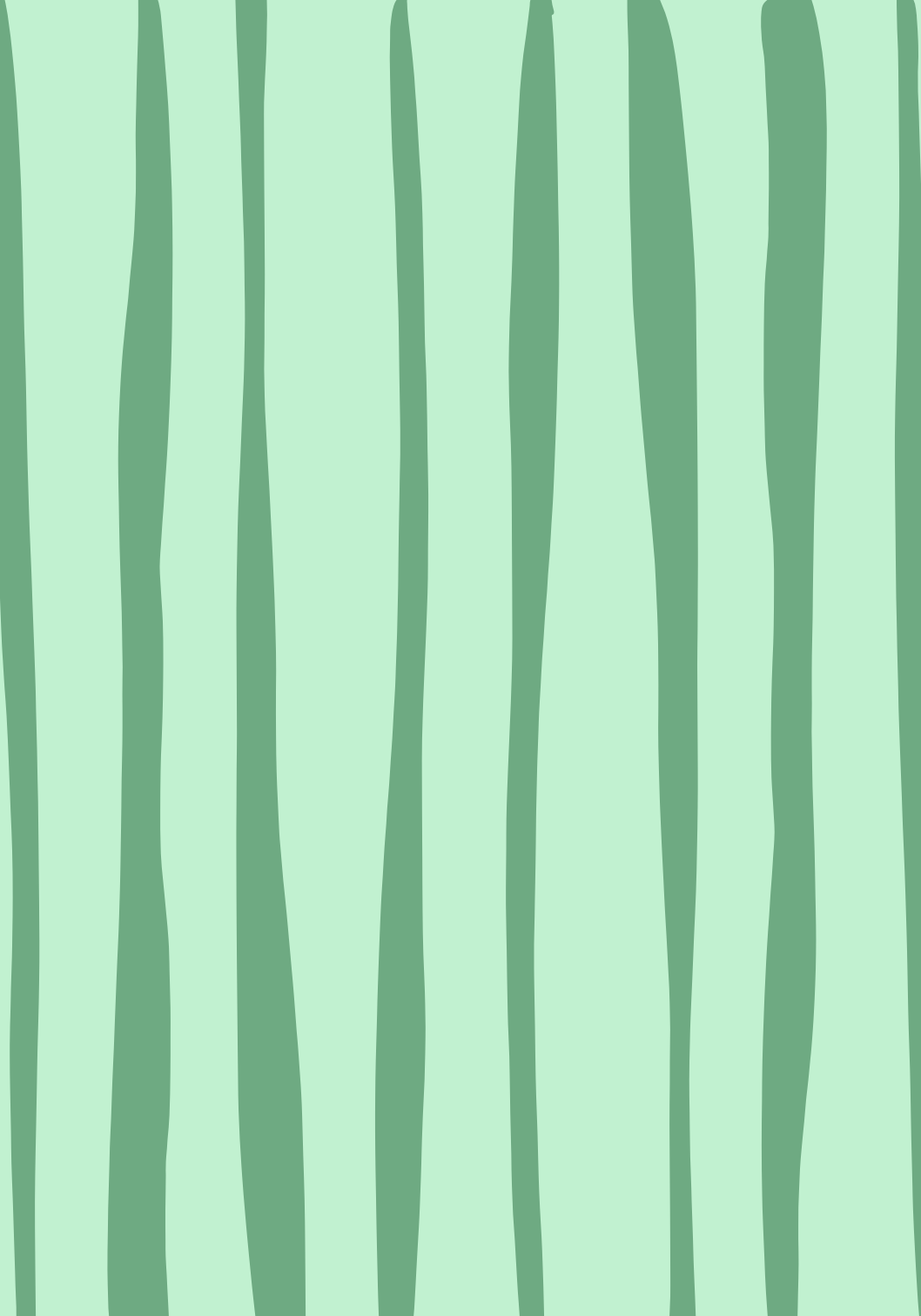
Kies de taal die je **veel** kan spreken
en
de taal die je **juist** kan spreken.

Kies de taal waar jij je het beste bij voelt.

Als je thuis de moedertaal niet meer spreekt, dan zal jouw kind deze taal niet goed leren.

Denk na over welke talen in jullie familie belangrijk zijn.

Vraag 6

Mijn kind leert Nederlands sinds de peuterklas, thuis spreken we een andere taal. Het is moeilijk voor mijn kind om Nederlands te spreken. Is dit normaal?

Thuis spreekt jouw kind de moedertaal.
Op school spreekt jouw kind Nederlands.

Wanneer jouw kind op school **start**,
is het normaal dat jouw kind nog niet
meteen Nederlands kan praten.

Dit is niet erg maar mag ook niet te lang duren
(gemiddeld 3 maanden).

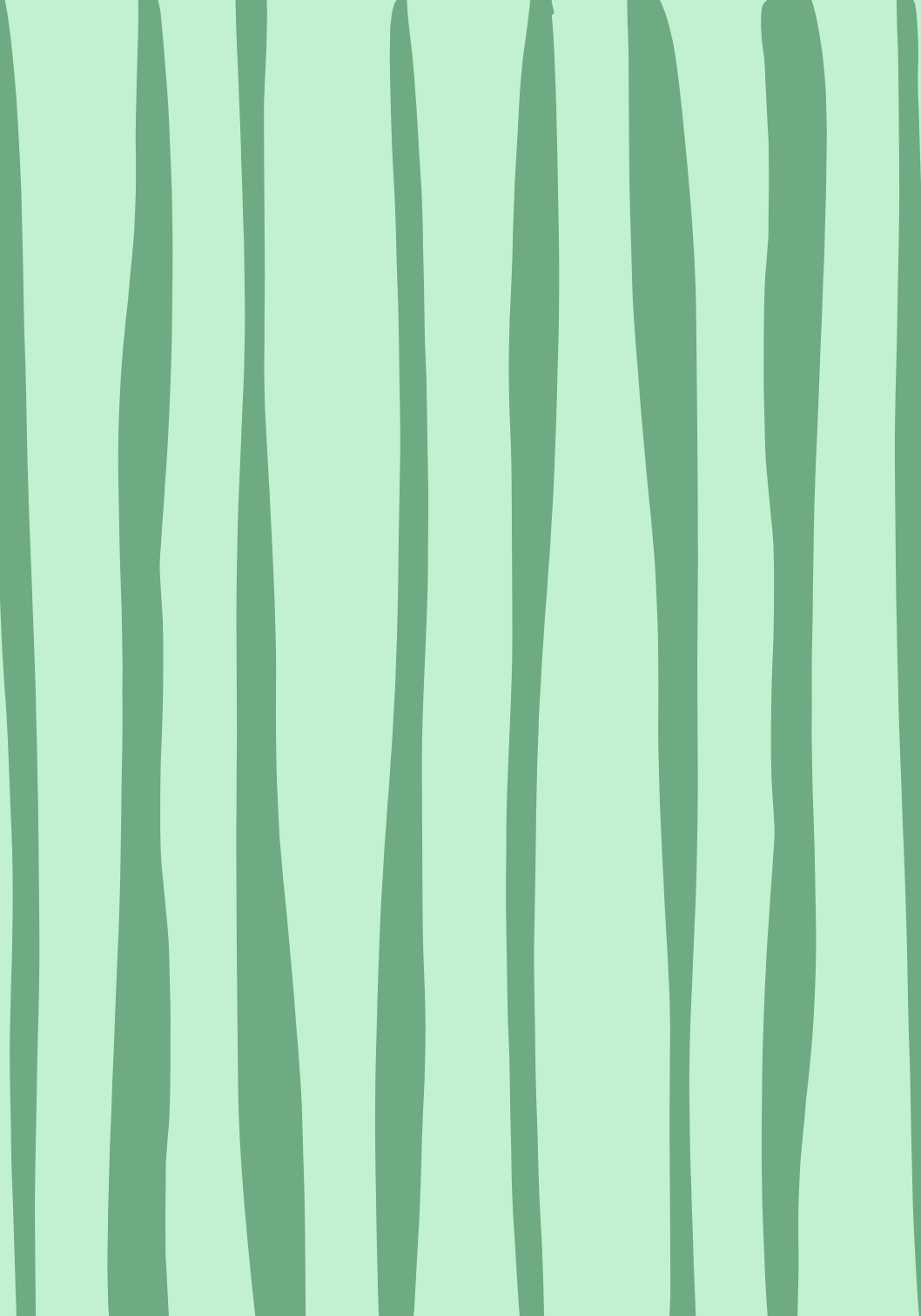
Blijf thuis spelen en praten in jullie **moedertaal**.

Vraag de leerkracht van jouw kind om ook
interesse te tonen in de **moedertaal**.

Toon thuis **interesse** in **wat jouw kind op school leert**.

Geef jouw kind genoeg tijd om Nederlands te leren!

Vraag 7

Wij willen ons kind thuis tweetalig opvoeden. Is het beter dat ik de ene taal spreek en mijn partner de andere taal?

Dit is een **optie**.

Je kan kiezen dat ouder 1 een taal spreekt en ouder 2 een andere taal. Zo krijgt jouw kind van elke taal voldoende aanbod

maar:

het kan soms moeilijk zijn om slechts 1 taal te gebruiken als je zelf meertalig bent.

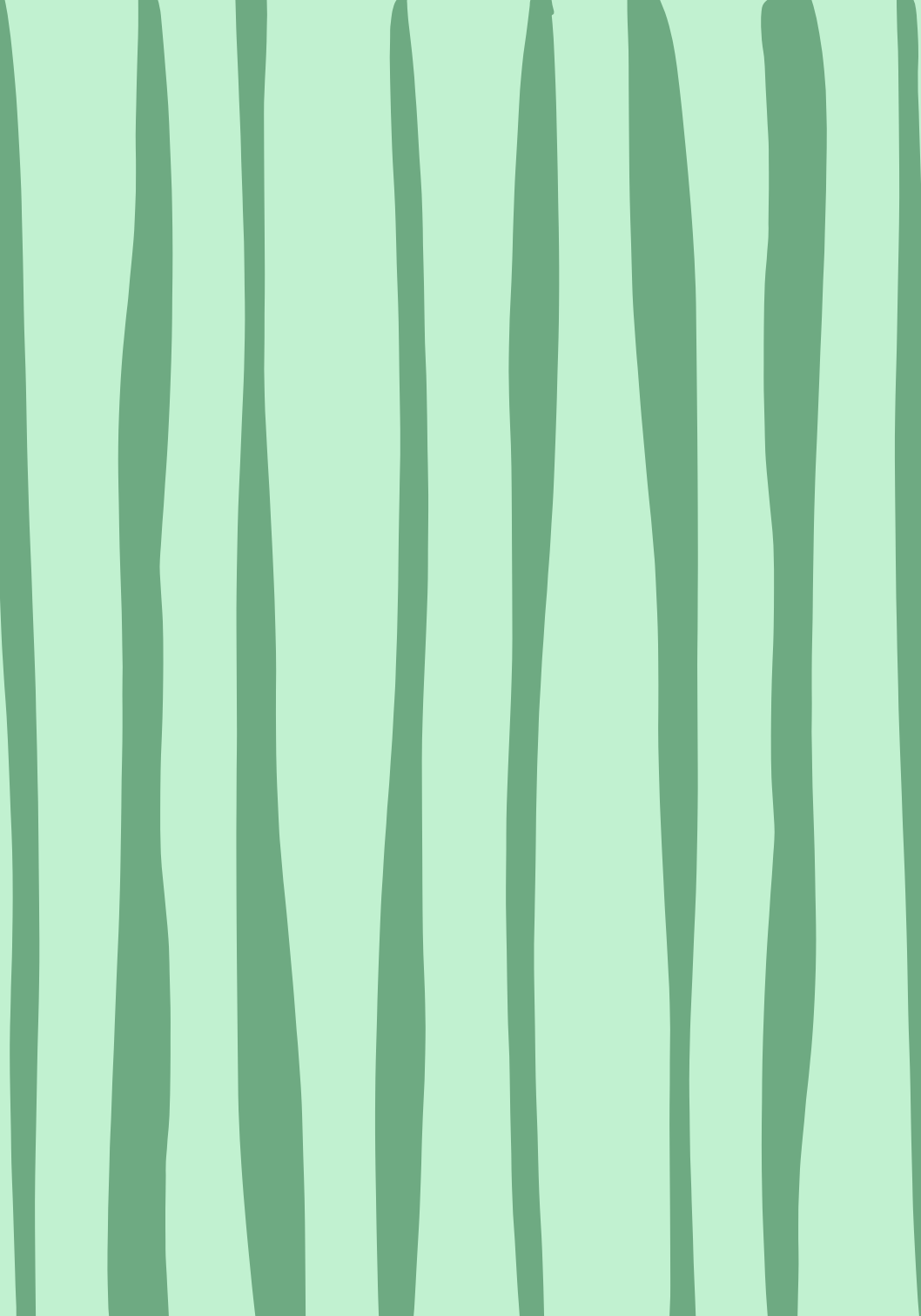
Het is niet erg dat jullie allebei de verschillende talen gebruiken.

Als jullie maar duidelijk kunnen communiceren!

tip:

Praat zoveel je kan **1 taal in 1 gesprek**.
Waardeer alle talen die jullie thuis spreken!

Vraag 8

Moet ik thuis boeken in het Nederlands voorlezen om de taal van mijn kind te stimuleren?

Dit is een **optie**.

Samen boeken lezen of voorlezen kan de taal van jouw kind **stimuleren**.

Spreek je zelf niet goed Nederlands?

Hier zijn enkele tips:

Kies een boek geschreven **in jouw moedertaal** om voor te lezen.

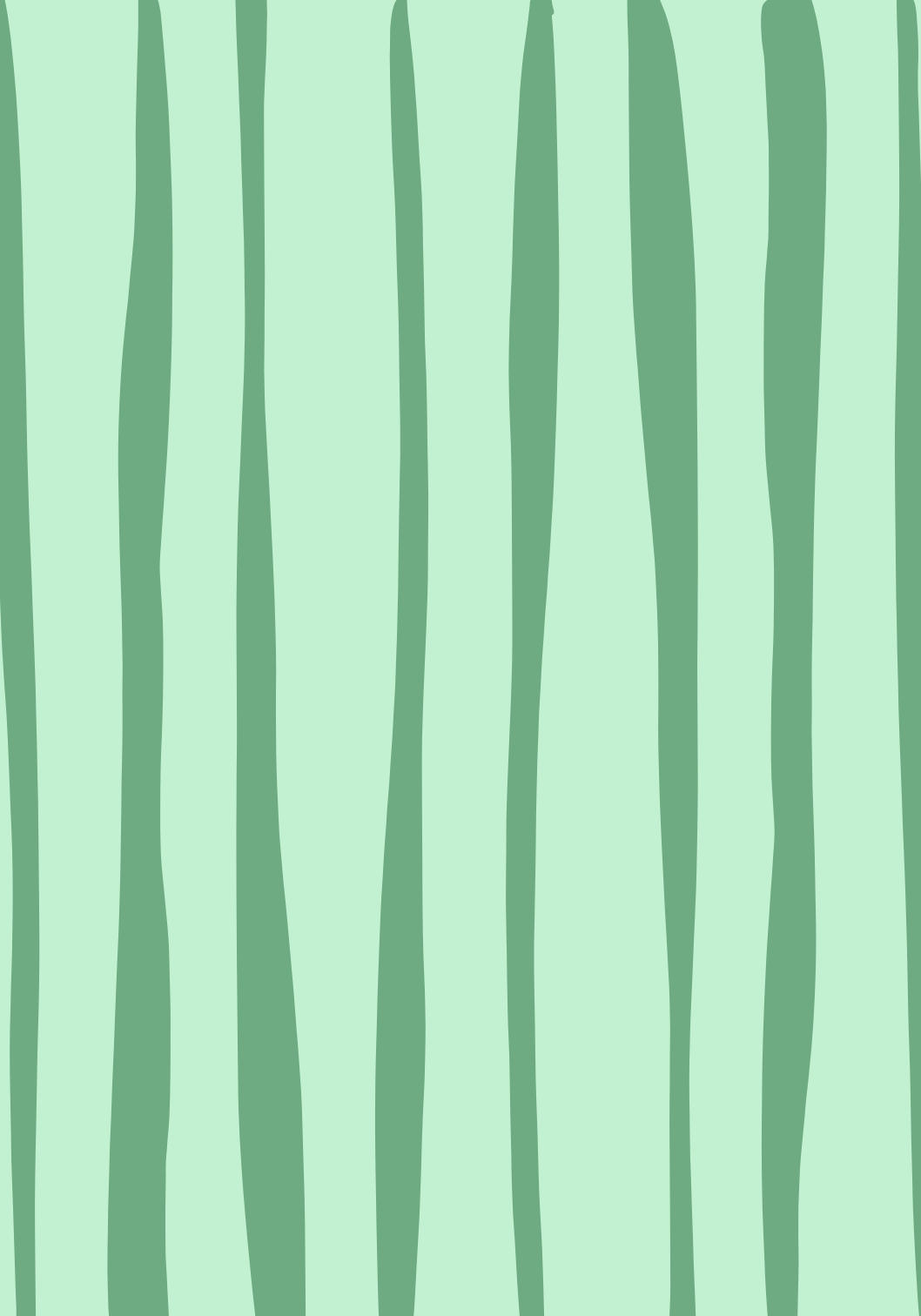
Vertel een verhaal bij een boek in jouw moedertaal, ook al is de tekst Nederlands. Je kan de **prenten** gebruiken.

Vertel een verhaal in jouw moedertaal **zonder boek**.

Samen verhalen lezen en vertellen is een leuke manier om taal te stimuleren!

Op de rode kaarten vind je nog tips.

Vraag 9

Ik wil mijn moedertaal spreken met mijn kind, maar ik spreek mijn moedertaal minder goed dan vroeger. Wat kan ik doen?

Spreek de taal die je het beste kent met jouw kind.

Als je wilt dat jouw kind de moedertaal leert, moet je deze thuis zelf veel spreken.

Je kan het niveau van jouw eigen moedertaal verbeteren.

Zo kan jij deze goed leren aan jouw kind.

Hier zijn enkele tips:

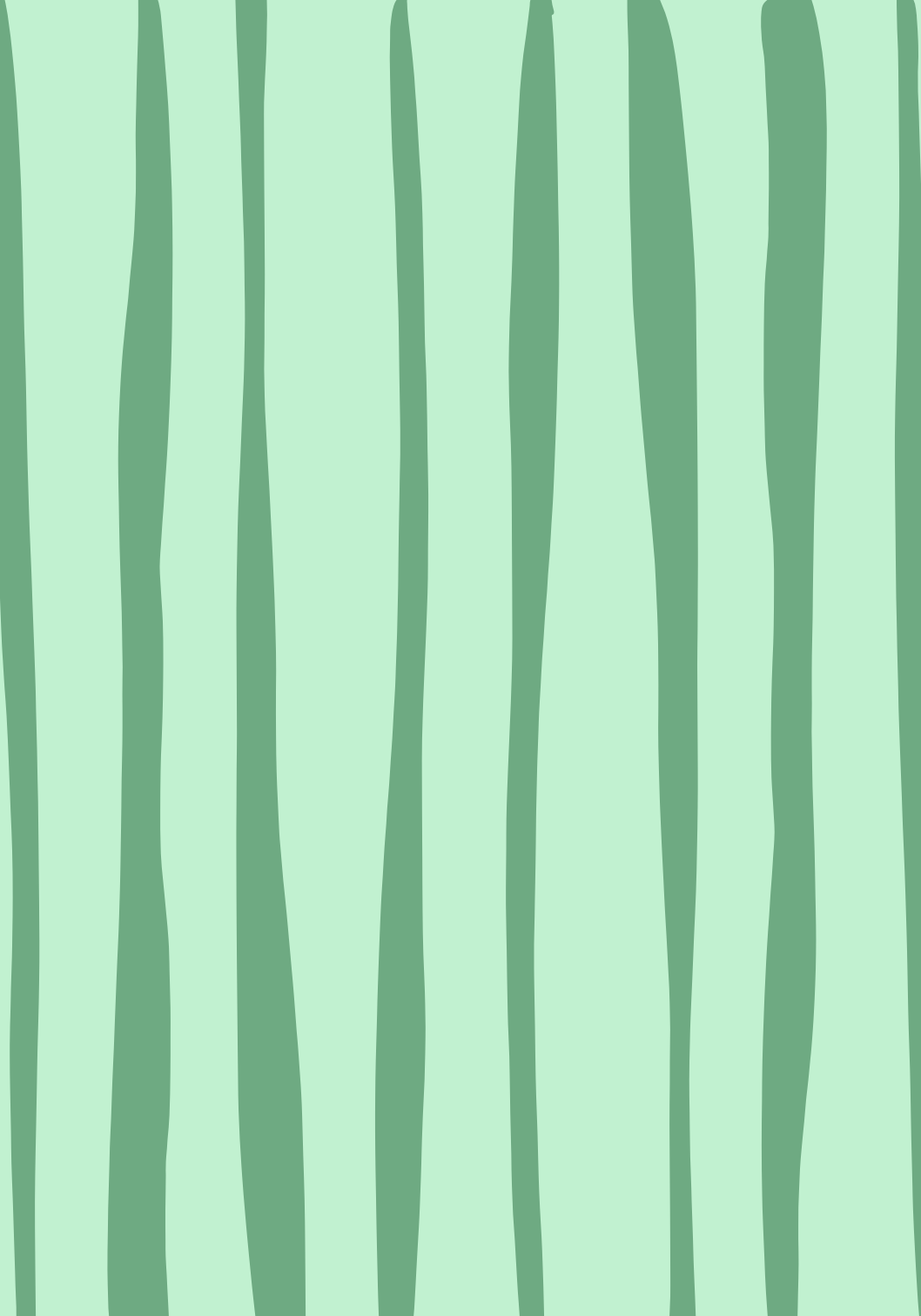
Volg het **journaal** en kijk naar **tv-programma's** in je moedertaal. Zet ook de **ondertitels** aan en lees mee.

Lees boeken, strips of kranten in je moedertaal als dat kan.

Spreek veel in je moedertaal met familie en vrienden.

Probeer in je moedertaal te **denken**.

Vraag 10

Moet ik speciaal speelgoed kopen
om de taal van mijn kind te stimuleren?

Nee

Jouw kind leert de hele dag taal.
Spreek met je kind tijdens dagelijkse activiteiten
zoals wassen, eten, aankleden, ...
Vertel wat je doet en waarom je het doet.

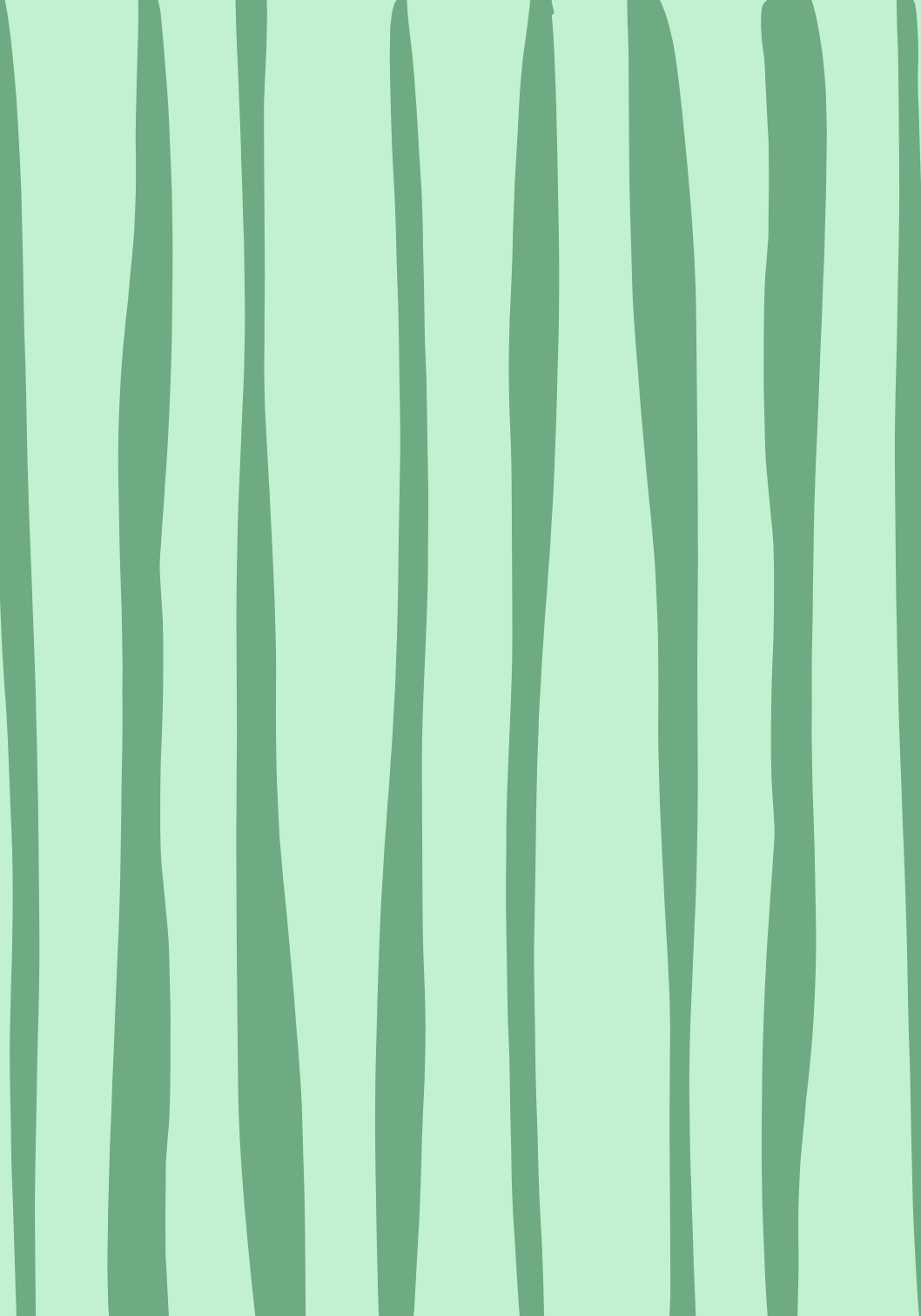
Je kan taal ook stimuleren door
samen te spelen en te praten.
Dit kan met alle soorten speelgoed
of zelfs zonder speelgoed!

Op de rode kaarten vind je nog tips om
samen met je kind te spelen
en te praten.

Ik doe jouw
jas aan!

Jas aan!

Dit waren alle vragen en antwoorden

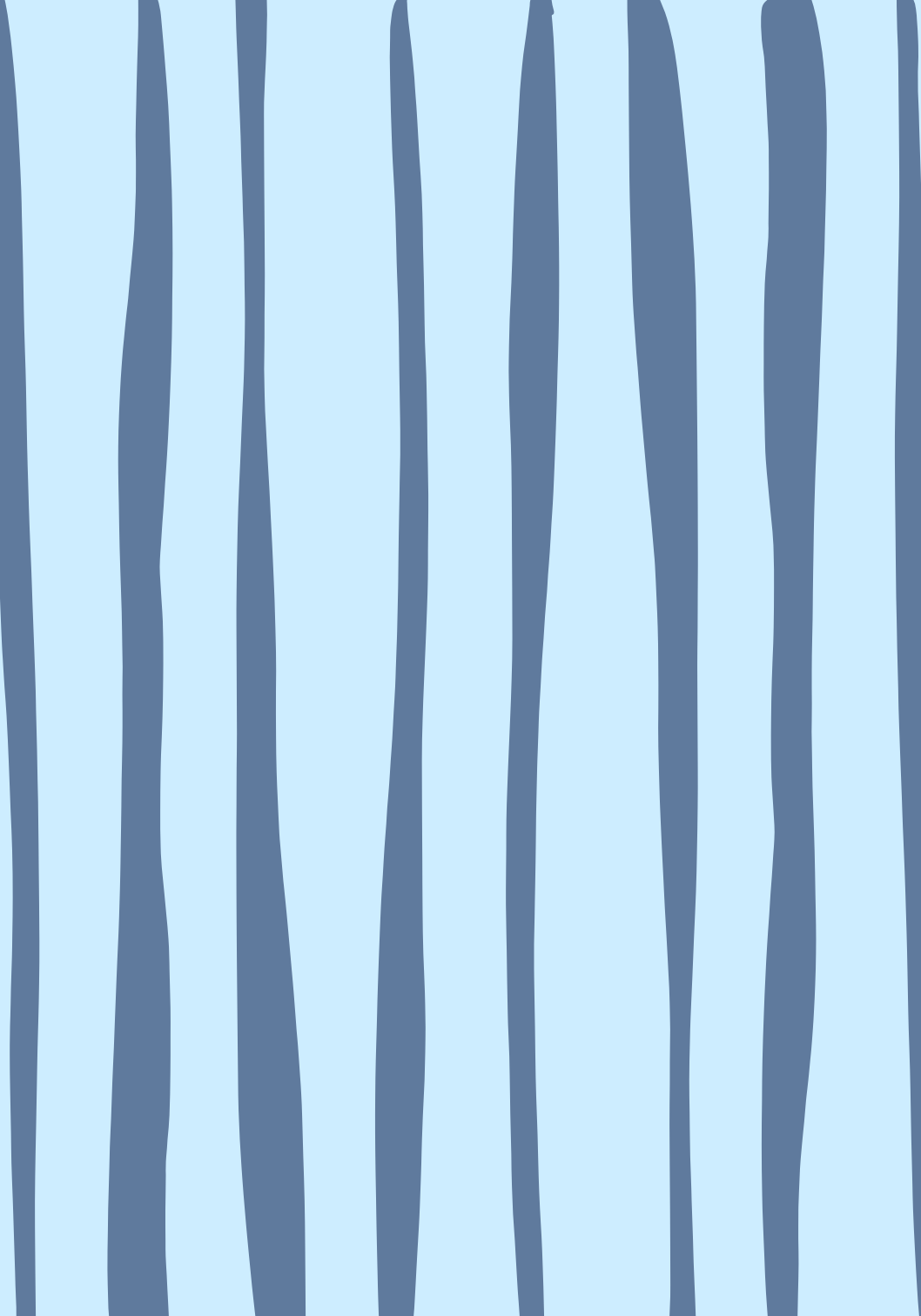
Heb je nog andere vragen?
Contacteer dan de school van jouw kind
of een logopedist.
Die kunnen zeker helpen!

Op de rode kaarten staan nog meer tips
om thuis taal te oefenen.

Zo kan je op een leuke manier de talen
van jouw kind stimuleren.
Doe deze activiteiten in de taal of de talen
die jij het beste spreekt.

Veel plezier!

Een goede basis voor communicatie

Dit zijn tips voor een goede communicatie met jouw kind:

Maak oogcontact met je kind.

Kom op dezelfde hoogte.

Trek de aandacht van je kind als jij iets zegt.

Geef zelf aandacht als jouw kind iets zegt.

Gebruik een goed taalniveau als je spreekt:

Niet te makkelijk en niet te moeilijk.

Geef je kind genoeg tijd om te reageren.

Maak tijd vrij om met je kind in interactie te gaan:

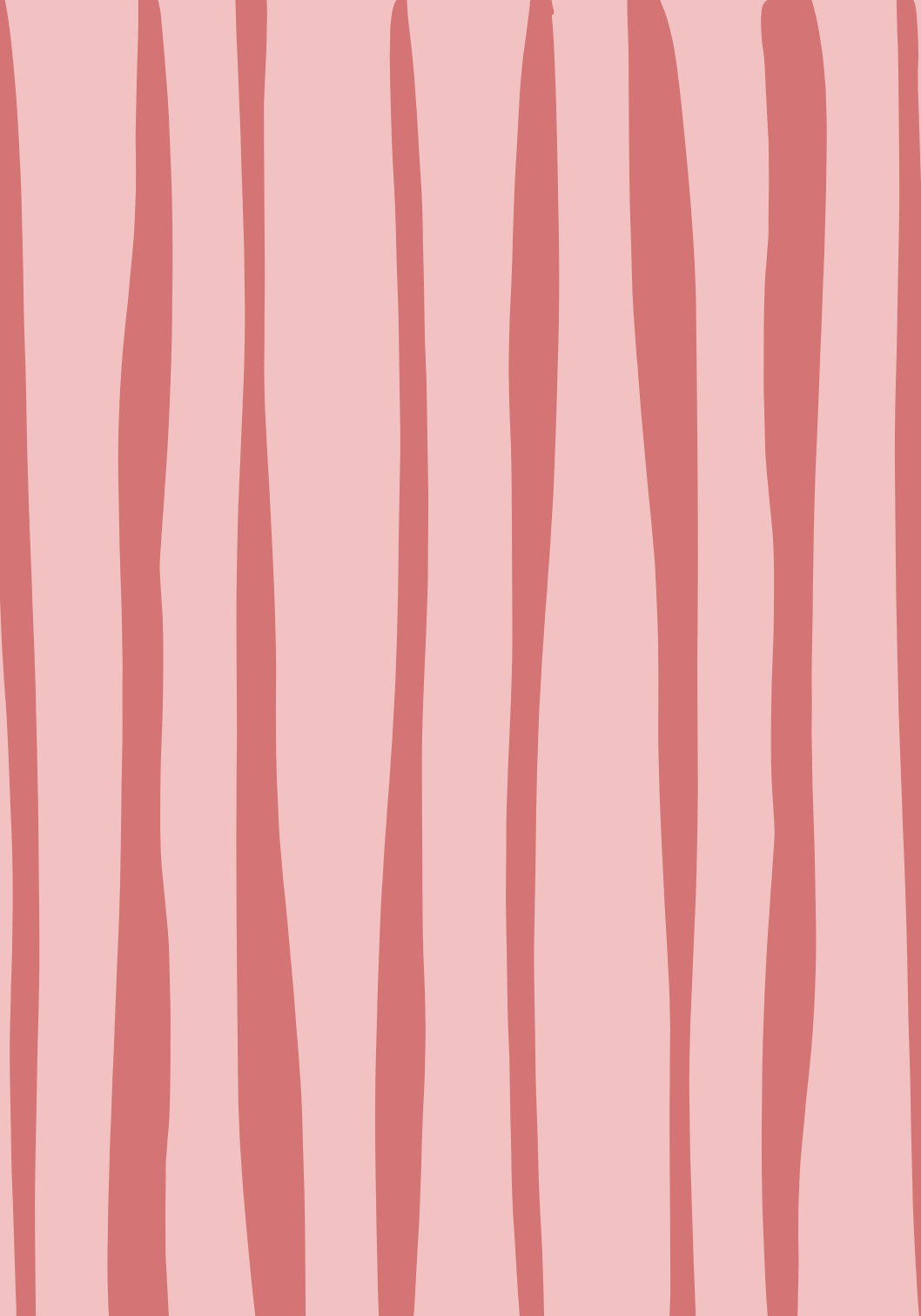
speel samen, praat samen ...

Volg wat jouw kind doet.

Help als jouw kind probeert te vertellen,

reageer op wat jouw kind zegt.

Hoe kan je de moedertaal van jouw kind stimuleren?

Praat zelf veel!

Vertel over wat je doet.

Vertel waarom je iets doet.

Vertel wat je gaat doen.

Vertel over wat jouw kind doet.

Dit kan tijdens verschillende activiteiten:

Koken

Aankleden

In de auto

Eetmomenten

Spelen

Wandelen

Jij snijdt groenten voor de soep!

We gaan naar de winkel.

Praat zonder fouten!

Geef je kind genoeg tijd (wacht 5 seconden) om te reageren.

Hoe kan je de moedertaal van jouw kind stimuleren?

Jouw kind vertelt iets.

Reageer correct:
herhaal de uiting van jouw kind en vul aan.
Zo krijgt jouw kind meer informatie
en leert meer en moeilijkere taal.

Hoe kan je jouw kind thuis meer laten praten?

Je kan jouw kind stimuleren om
meer te praten en te communiceren,
maar
vraag niet altijd om dingen te benoemen.

Er zijn nog andere manieren om je kind
meer te laten vertellen:

Laat je kind een zin aanvullen

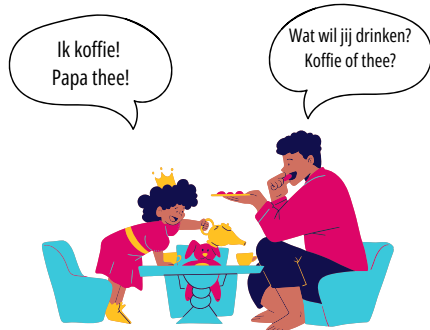
Zorg dat er iets ontbreekt dat je kind nodig heeft

Hoe kan je jouw kind thuis meer laten praten?

Laat je kind kiezen.

Geef 2 opties als kiezen moeilijk is.

Wacht even met helpen. Wacht met iets geven.

Wacht op een reactie:

je kind kijkt, wijst, vraagt, ... Reageert je kind niet?

Vraag wat je kind wil en help dan.

Hoe kan jij helpen als jouw kind iets fout zegt?

Zegt jouw kind iets fout?
Jij kan helpen door te corrigeren:
Herhaal het woord correct in een goede zin.
Zo krijgt jouw kind een goed voorbeeld.

Dat is lekker fruit.
Het fruit is lekker zoet.

Lekkere fruit!

Ik heb de bal
gegooien!

Naar wie heb je de
bal gegooid?

Ik zie een hond!
de hond blaft!

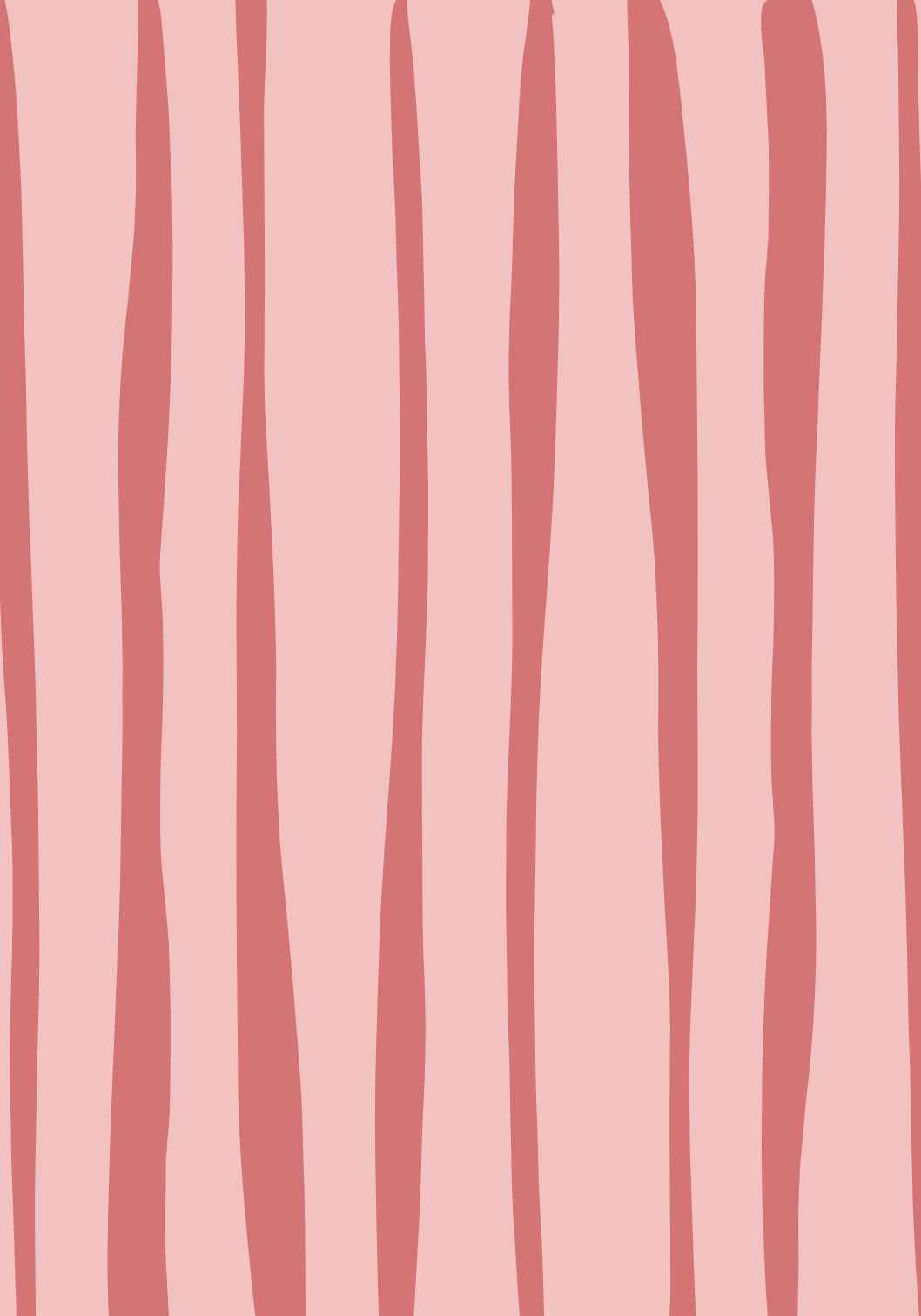

Kijk papa!
Poes!

Kliegen!

We gaan vliegen!

Wat als jouw kind een woord niet kan vinden?

Jouw kind vertelt iets.

Er is een woord dat jouw kind niet kan vinden.
Jouw kind zegt 'ding'/'euh'/'ik weet het niet'/'...

Je kan je kind helpen om het juiste woord te vinden.

Vraag meer informatie aan je kind over het woord:

Hoe ziet het er uit?

Waar kan je het vinden?

Waar kan je het voor gebruiken?

Laat je kind wijzen naar het voorwerp.

Weet jij welk woord je kind zoekt?

Geef zelf meer informatie over het woord.

Geef de eerste letters van het woord.

Wat als jouw kind een woord niet kan vinden?

Vindt jouw kind het woord nog steeds niet?
Laat jouw kind het woord in een andere taal zeggen.
Jouw kind kan het woord nu misschien wel vinden.

Voorlezen en verhalen vertellen

Verhalen voor jonge kinderen (0 tot 6 jaar)

Kies een boek in het Nederlands
of

Kies een boek in jouw moedertaal
(zoek in de bibliotheek bv. Nik-Nak)
of

Vertel zelf een verhaal zonder boek
of
Luister samen naar een luisterboek
(uit de bibliotheek, op youtube).

Kies een verhaal dat past bij de leeftijd van jouw kind.

Kies een verhaal dat jouw kind interessant vindt.

Stel vragen aan jouw kind tijdens het verhaal:

Wie doet het?

Waarom doet hij dat?

Wat zou jij doen?

Voorlezen en verhalen vertellen

Je kan samen activiteiten doen die bij een verhaal passen om nog meer taal te oefenen:

Maak een tekening die bij het verhaal past.

Speel het verhaal na:
Iedereen kan zich verkleden of
je kan het verhaal naspelen met poppen.

Vertel het verhaal in een andere taal die je goed spreekt.

Verzin samen een ander einde voor het verhaal.
Laat jouw kind het verhaal alleen vertellen.
Help als het te moeilijk is.

Voorlezen en verhalen vertellen

Verhalen voor oudere kinderen (vanaf 7 jaar)

Kies een boek in het Nederlands
of
kies een boek in jouw moedertaal
(zoek in de bibliotheek bv. Nik Nak)
of
maak samen een verhaal zonder boek.

Vind je dit moeilijk? Hier is een voorbeeld:

Wie? Een spook

Hoe? Met de fiets

Waar? De woestijn

Waarom? Iemand wil op vakantie

In de zon
liggen!

Een spook ging met zijn fiets
op vakantie in de woestijn.
Wat gaat hij daar doen?

Kijk op de achterkant.
Veel plezier!

Voorlezen en verhalen vertellen

Maak samen een verhaal zonder boek.
Vertel om de beurt een stukje van het verhaal.

Kies waar het verhaal over gaat:

Wie?

Een prinses Een leeuw Een spook Een meester

Waar?

In het bos Op de kermis In de klas In de woestijn

Wanneer?

Nu Gisteren In de toekomst Vroeger

Waarom?

Vakantie Ruzie Een verjaardag Nieuwsgierig

Hoe?

Met de fiets Boos Vliegend Snel

Je kan steeds nieuwe elementen toevoegen en veranderen.
Schrijf je verhaal op en voeg elke dag een nieuw deel toe.

Praten met je kind (4 tot 7 jaar)

Door veel te praten met je kind
kan je taal oefenen.

Hier vind je leuke vragen om aan je kind
te stellen.

Zo kan je een **gesprek starten**:

Wat zou jij doen als je heel veel geld had?
Welk dier zou jij graag willen zijn? Waarom?

Wat doe jij graag in de vakantie?

Waar ben je bang voor? Wat doe je dan?
Wat vind jij leuk om te doen op je verjaardag?

Welke taak vind jij niet leuk om te doen?
Wat vind jij het lekkerste eten? Wat vind jij vies?

Wat wil jij later worden?

Vertel ook jouw antwoord op de vragen.

Zoek samen nog nieuwe vragen.

Praten met je kind (8 tot 12 jaar)

Door veel te praten met je kind
kan je taal oefenen.

Hier vind je leuke vragen om aan je kind
te stellen.

Zo kan je een **gesprek starten**:

Wat kies je: nooit meer snoepjes eten of nooit meer
videogames spelen?

Wat zou jij doen als je een portefeuille vol geld vindt?

Wat vind jij het leukste feest? Waarom?

Welke superkracht zou jij graag willen?

Wie zou jij graag voor 1 dag willen zijn?

Wat zou jij doen als je met dieren kon praten?

Wat zou jij graag willen uitvinden?

Vertel ook jouw antwoord op de vragen.

Zoek samen nog nieuwe vragen.

Praten met je kind (12 jaar en ouder)

Door veel te praten met je kind
kan je taal oefenen.

Hier vind je leuke vragen om aan je kind
te stellen.

Zo kan je een **gesprek starten**:

Wat zou jij kiezen: nooit meer ergens op tijd kunnen
komen of altijd een halfuur te vroeg aanwezig zijn?

Wat zou jij doen als je in de tijd kon reizen?

Zou jij willen verhuizen naar een ander land?
Waarom wel of niet?

Wat zou jij veranderen als je president of koning was?

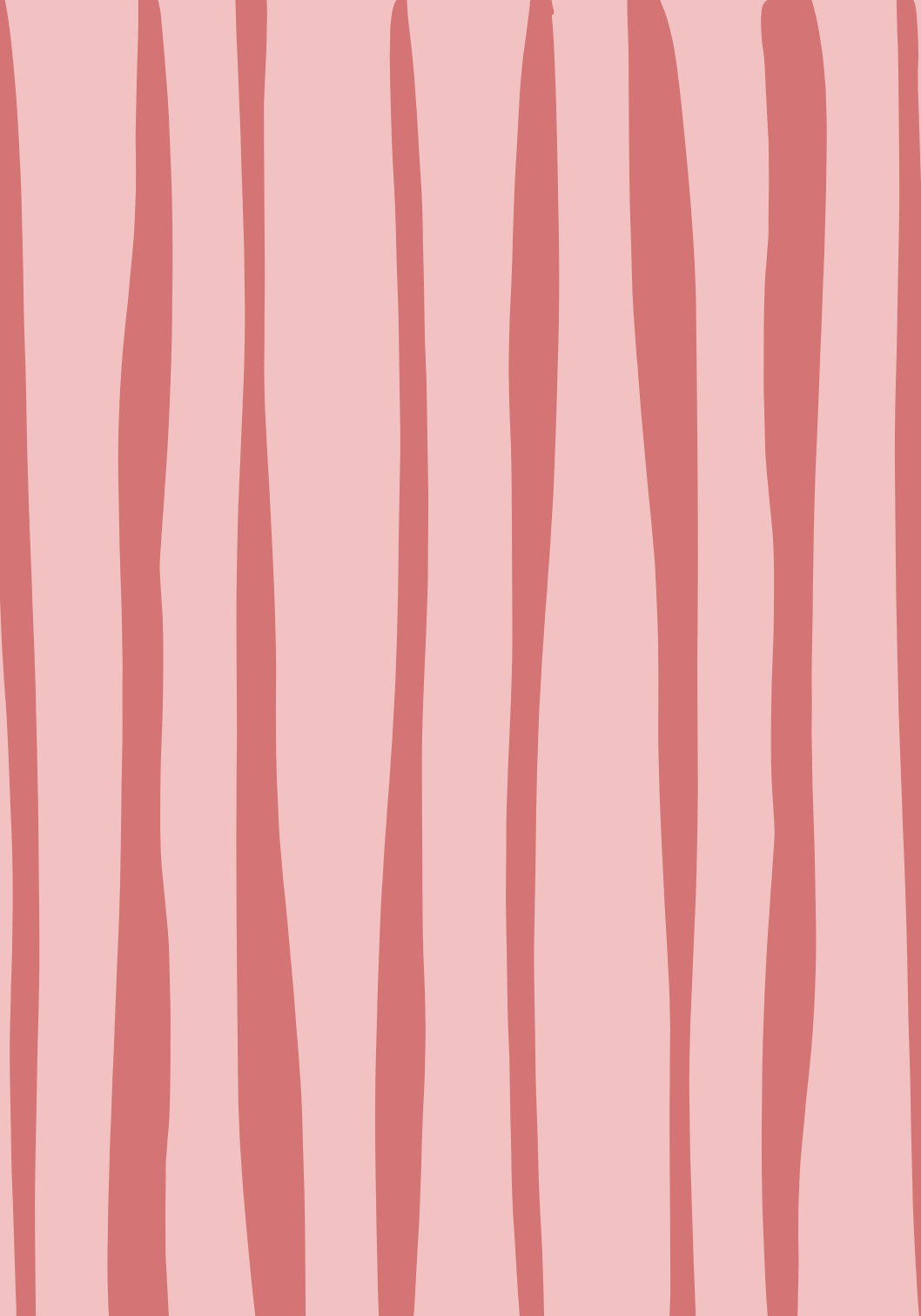
Welke talen hoor jij graag? Welke talen zou jij graag spreken?

Wat zou jij graag aan jezelf veranderen? Wat niet?

Vertel ook jouw antwoord op de vragen.

Zoek samen nog nieuwe vragen.

Spelen met taal

Je kan leuke spelletjes spelen om taal te oefenen met
jouw kind.

Zo kunnen jullie samen spelen
en ook praten!

Gebruik de taal die jij het beste kent!

Stappen!

Vanaf 0 jaar

Imiteer de gezichtsuitdrukking van je baby.

Imiteer de geluiden van je baby.

Varieer en combineer ook nieuwe geluiden.

Imiteer geluiden van dieren, auto's,...

Praat tegen je baby over wat je doet en ziet.

Speel 'Kiekeboe': verstop je gezicht in je handen en kom
dan weer tevoorschijn.

Ba!

Babada!
Kiekeboe!

Spelen met taal

Je kan leuke spelletjes spelen om taal te oefenen met
jouw kind.

Zo kunnen jullie samen spelen en ook praten!
Gebruik de taal die jij het beste kent.

Vanaf 2 jaar: de voeldoos

Zoek een grote doos. Vul de doos met voorwerpen uit het huis.

Doe je ogen toe en voel met je handen in de doos.

Probeer te raden wat er in zit.

Laat dan je kind voelen en raden.

Maak samen groepen met de voorwerpen: kledij, bestek, speelgoed,...

Vertel wat je met de voorwerpen kan doen: eten, wassen, aandoen,...

Vertel over de eigenschappen van de voorwerpen: kleur, grootte, vorm,...

Varieer met nieuwe voorwerpen: zoek voorwerpen die je kind al kent en
voorwerpen die je kind minder goed kent.

Je kan voorwerpen daarna ook verstoppen in huis.

Jouw kind zoekt. Vertel samen waar het verstopt was.

Nu mag jouw kind de voorwerpen verstoppen.

Spelen met taal

Vanaf 5 jaar: het raadspel

Knip prenten uit een reclamefolder, krant,...

Stop de prenten in een doos of zak.

Pak een prent uit de zak.

Vertel over de prent: Hoe ziet het er uit?

Wat kan je er mee doen?

Waar vind je het?

Laat je kind raden wat er op de prent staat.

Daarna mag jouw kind vertellen en jij raden.

Je kan het ook moeilijker maken (vanaf 7 jaar)

Schrijf woorden op kaartjes.

Stop de woorden in een doos of zak.

Pak een woord uit de zak.

Vertel over het woord: Hoe ziet het er uit?

Wat kan je er mee doen?

Waar vind je het?

Laat je kind raden wat er op de kaart staat.

Daarna mag jouw kind vertellen en jij raden.

Spelen met taal

Vanaf 5 jaar: het schermspel

Neem 2 papieren: 1 papier voor jou, 1 papier voor jouw kind.
Je mag niet kijken naar het papier van de ander.

Zet een doos of map of ... tussen jullie papieren.

Teken met potlood iets op het papier (een bloem, een boom, ...).

Vertel aan jouw kind wat jij hebt getekend.

Nu moet jouw kind hetzelfde tekenen.

Daarna mag je kind iets vertellen en moet jij tekenen.

Klaar?

Kijk dan of jullie tekening hetzelfde is of anders.

Te moeilijk? Gebruik 2 dezelfde kleurplaten en
probeer die hetzelfde in te kleuren.

Teken een poes
in de boom!

Kleur de takken
bruin.

Dit waren alle Tips en activiteiten

Hopelijk vinden jullie het leuk om samen te spelen en te praten!

Zoek zelf zeker nog andere activiteiten. Je kan echt alles gebruiken om te praten en spelen met jouw kind. Zo leren jullie samen jullie talen beter begrijpen en spreken!

Deel deze informatie ook met andere mensen die vaak contact hebben met je kind (familie, vrienden, school,...).

Heb je nog vragen?
Contacteer de school van jouw kind of een logopedist om te helpen.

